

Р.С.Кириченко

ВЧЕНІ АМЕРИКИ ДЛЯ ВЧЕНИХ УКРАЇНИ

Американська асоціація сприяння розвитку науки (American association for the advancement of science) втілює в життя програму допомоги вченим Академії наук України. ЦНБ отримує від асоціації 117 назв науково-технічних періодичних видань, що видаються 17-ма науковими інститутами й товариствами Америки. Ця програма розрахована на два роки - 1993 - 94. Відправкою та комплектацією журналів займається компанія «Matrix international logistics» (США), яка має великий досвід у доставці гуманітарної допомоги.

Усі періодичні видання надходять до залу періодики ЦНБ. Вони користуються великим попитом у наукових співробітників.

Подаємо назви наукових установ США та перелік журналів (деякі з них з анотаціями), які ЦНБ одержує вперше, або ті, що не надходили за останні 10-15 років.

I. Американська антропологічна асоціація, Вашингтон (American anthropological association, Washington): «American anthropologist» (Американський антрополог); «Cultural anthropology» (Культурна антропологія); «American ethnologist» (Американський етнолог); «Ethnos» (Етнос).

II. Американська асоціація сприяння розвитку науки, Вашингтон (American association for the advancement of science, Washington): «Science» (Наука).

III. Американська медична асоціація, Чикаго (American medical association, Chicago): «American medical news» (Американські медичні вісті); «Archives of dermatology» (Архіви з дерматології); «Archives of general psychiatry» (Архіви з загальної

психіатрії); «Archives of internal medicine» (Архіви з терапії); «Archives of neurology» (Архіви з неврології); «Archives of ophthalmology» (Журнал офтальмології); «Archives of pathology and laboratory medicine» (Архіви з патології та лабораторної медицини); «Archives of surgery» (Архіви з хірургії).

IV. Американська психологічна асоціація, Арлінгтон (American psychological association, Arlington): «American psychologist» (Американський психолог); «Contemporary psychology» (Сучасна психологія); «Developmental psychology» (Еволюційна психологія); «Health psychology» (Психологія здоров'я); «Journal of abnormal psychology» (Журнал з патологічної психології); «Journal of applied psychology» (Журнал з прикладної психології); «Journal of consulting and clinical psychology» (Журнал з консультативної та клінічної психології); «Journal of educational psychology» (Журнал з педагогічної психології); «Journal of experimental psychology» (Журнал з експериментальної психології); «Journal of family psychology» (Журнал з сімейної психології); «Neuropsychology» (Нейропсихологія); «Professional psychology: research and practice» (Професійна психологія: дослідження і практика); «Psychological review» (Психологічний огляд); «Psychology and aging» (Психологія та старіння).

V. Американське товариство з тваринництва, Шампейн (American society of animal science, Champaign): «Journal of animal science» (Журнал з питань тваринництва).

VI. Американське фізіологічне товариство, Бетесда (American physiological society, Bethesda): «Journal of physiology» (Американський журнал з фізіо-

логії); «Journal of applied physiology» (Журнал з прикладної фізіології); «Journal of neurophysiology» (Журнал з нейрофізіології); «Physiological reviews» (Огляди з фізіології).

УІІ. Аграрне соціологічне товариство, Бозмен (Rural sociological society, Bozeman): «Rural sociologist» (Аграрний соціолог); «Rural sociology» (Аграрна соціологія).

УІІІ. Національна наукова асоціація вчителів (National science teachers association): «Quantum» (Квант).

ІХ. Американська асоціація хіміків, що спеціалізуються в галузі злакових культур, Сент-Пол (American association of cereal chemists, St. Paul): Науковий журнал «Cereal foods world» (Харчові продукти із злакових) (ISSN 0146-6283.) Видається з 1955 р. Щомісячник.

Публікуються оригінальні статті з вивчення властивостей зерна та продуктів його переробки; із зберігання зерна, автоматизації та механізації борошномельного виробництва. Друкуються також оглядові статті про споживання хліба, економіку хлібопекарської промисловості, нове устаткування та діяльність асоціації. Містяться рецензії на книги та рекламу, на нові зарубіжні видання.

Науковий журнал «Cereal chemistry» (Хімія злакових) (ISSN 0009-0352.) Видається з 1924 р. Щоквартальник. Подає оригінальні статті з питань агрохімії.

Х. Американське астрономічне товариство, Вудбері (American astronomical society, Woodbury): Науковий журнал «The Astronomical journal» (Астрономічний журнал) (ISSN 0004-6256.) Видається з 1849 р. Американським астрономічним товариством. Щомісячник.

Публікуються оригінальні статті з усіх розділів астрономії (вивчення Сонця, Сонячної системи, зірок, туманностей, астрометрії, Галактики тощо). Значна увага приділяється питанням розвитку та застосуванню нових астрономічних приладів і методів досліджень астрономічних об'єктів.

Науковий журнал «The Astrophysical journal» (Астрофізичний журнал) (ISSN 0004-637X.) Видається з 1895 р. Виходить два рази на місяць. Публікує статті з астрономії, що є результатом досліджень та спостережень учених товариства.

Науковий журнал «The Astrophysical journal. Supplement series» (Астрофізичний журнал. Додаткова серія.) (ISSN 0067-0049.) Видається з 1954 р. Щомісячник. Надходить до ЦНБ. Публікує статті про відкриття і нові дані в галузі астрономії.

Науковий журнал «Bulletin of the AAS» (Бюлетень Американського астрономічного товариства) (ISSN 0002-7537). Видається з 1969 р. Щоквартальник.

ХІ. Американське математичне товариство, Провіденс (American mathematical society, Providence): Бібліографічний журнал «Current of mathematical publications» (Сучасні математичні публікації) (ISSN 0361-4794). Видається з 1969 р. Виходить 26 разів на рік. Подає бібліографічний опис статей, книг, збірників та інших видів літератури, які редакція отримала протягом двох тижнів та які відібрані для реферування. Матеріал систематизований згідно зі схемою. Містить перелік використаних та нових журналів, покажчики авторів, ключових слів, інформацію про нові видання Американського математичного товариства.

Науковий журнал «Mathematics of computation» (Математика обчислень) (ISSN 0025-6718). Видається з 1943 р. Щоквартальник. Публікує оригінальні оглядові статті та інформацію з обчислювальної математики, функціонального аналізу, а також статті прикладного характеру.

Науковий журнал «Memoirs of the American mathematical society» (Наукові записки Американського математичного товариства) (ISSN 0065-9266). Видається з 1950 р. Виходить 12-18 разів на рік. Статті з питань аналізу, алгебри, топології, геометрії, теорії чисел, математичної логіки та основ математики, теорії ймовірностей та математичної статистики.

Науковий журнал «Notices of the American mathematical society» (Записки Американського математичного товариства) (ISSN 0002-9920). Видається з 1954 р. Виходить 10 разів на рік.

Публікує реферати доповідей, прочитаних на засіданнях та зборах товариства з усіх розділів математики. Містить інформацію про програми симпозіумів, конференцій, зборів товариства, перелік докторських дисертацій.

Науковий журнал «Proceedings of the American mathematical society» (Праці Американського ма-

тематичного товариства) (ISSN 0002-9939). Видається з 1950 р. Щомісячник. Публікує стислі статті про результати досліджень з математики, а саме - загальної та алгебраїчної топології, алгебри, теорії чисел, теорії ймовірностей та математичної статистики.

Науковий журнал «Transactions of the American mathematical society» (Праці Американського математичного товариства) (ISSN 0002-9947). Видається з 1900 р. Щомісячник. Публікує оригінальні статті американських вчених з основних розділів математики, включаючи аналіз, алгебру, математичну логіку, теорію чисел, геометрію, математичну статистику тощо.

XII. Американське оптичне товариство, Вашингтон (Optical society of America, Washington): Науковий журнал «Applied optics» (Прикладна оптика) (ISSN 0003-6935). Видається з 1962 р. в Нью-Йорку Американським інститутом фізики. Щомісячник.

Публікує статті з теоретичної та прикладної оптики, з питань застосування мікроскопів, лазерів, фотообладнання та фотометрії, голографії, застосування оптичних приладів та устаткування в різних галузях науки й техніки.

Наукові журнали: «Journal of the Optical society of America. Ser. A. Optics and image science» (Журнал Американського оптичного товариства. Сер. А. Оптика і зображення), (ISSN 0740-3232); «Journal of the Optical society of America. Ser. B. Optical physics» (Журнал Американського оптичного товариства. Сер. В. Оптична фізика). (ISSN 0774-3224.) Журнали видаються з 1984 р. Щомісячники. Раніше називалися «Journal of the Optical society of America» («Журнал Американського оптичного товариства»)(ISSN 0030-3941). Видавався з 1917 р.

Публікуються статті з теоретичної та прикладної оптики, спектроскопії, голографії, про різні оптичні пристрої та використання лазерів. Друкуються тези конференцій, що проводяться Американським оптичним товариством, інформація про міжнародні засідання з оптики та спектроскопії.

Науково-технічний журнал «Optics letters» (Література з оптики) (ISSN 0146-9592.) Видається з 1977 р. Виходить 24 рази на рік.

Публікуються оригінальні статті та короткі повідомлення про результати найважливіших,

фундаментальних і прикладних, теоретичних, експериментальних досліджень з усіх розділів оптики. Включаються питання фізичної оптики та спектроскопії, оптики атмосфери, лазерної техніки і електрооптики тощо. Йдеться також про застосування оптичних методів у різних галузях науки й техніки.

Науковий журнал «Optics and photonics news» (Новини в галузі оптики та фотоніки) (ISSN 1047-6938). Видається з 1990 р. Щомісячник. Стара назва «Optics news» (Новини в галузі оптики) (ISSN 0098-907).

XIII. Американське товариство з агрономії, Мадісон (American society of agronomy, Madison): Науковий журнал «Agronomy journal» (Журнал з агрономії) (ISSN 0002-1962). Видається з 1907 р. Виходить 6 разів на рік.

Публікує оригінальні статті з ґрунтознавства, фізіології сільськогосподарських культур та їх вирощування, про вплив клімату на урожай тощо.

Науковий журнал «Journal of environmental quality» (Журнал з питань стану навколишнього середовища) (ISSN 0047-2425). Видається з 1972 р. Щоквартальник. Статті, огляди, доповіді з питань захисту й поліпшення стану навколишнього середовища та впливу його на сільське господарство.

Науковий журнал «Journal of production agriculture» (Журнал з питань сільськогосподарського виробництва) (ISSN 1059-9053). Видається з 1971 р. Щоквартальник.

XIV. Американське фізичне товариство, Вудбері (American physical society, Woodbury): Науковий журнал «Physical review letters» (Фізичні огляди) (ISSN 0031-9007). Видається з 1958 р. Американським інститутом фізики у Вудбері. Виходить 52 рази на рік.

Публікує короткі повідомлення про результати найважливіших досліджень і відкриттів з усіх розділів фізики та суміжних галузей знань. Включає питання загальної фізики, фізики твердого тіла, фізики елементарних частинок і теорії поля, ядерної, атомної та молекулярної фізики, фізики плазми, геофізики, астрономії і астрофізики, біофізики та фізхімії.

Науковий журнал «Reviews of modern physics» (Огляди з сучасної фізики) (ISSN 0034-6861). Видається з 1929 р. Американським інститутом

фізики у Вудбері. Щоквартальник. Публікує оригінальні статті з теорії та експериментів у галузі ядерної фізики, квантової механіки, фізики твердих і рідких тіл, фізики напівпровідників та інших розділів сучасної фізики.

Теми журналу надзвичайно актуальні - про шляхи розвитку фізики. Містить інформацію про наукові конференції та огляди нових публікацій.

XV. Американське хімічне товариство, Вашингтон (American chemical society, Washington): Науковий журнал «Chemical reviews» (Хімічні огляди), (ISSN 0009-2665.) Видається з 1924 р. Виходить 6 номерів на рік. Публікує огляди статей з критичною оцінкою сучасних досліджень у різних галузях хімічної науки, зокрема, теоретичної та експериментальної хімії, аналітичної, неорганічної, фізичної, органічної хімії, хімії природних сполук. Кожна стаття-огляд детально систематизується за розділами та має обширну бібліографію. Вміщує інформацію про нові видання.

Науковий журнал «Environmental science and technology» (Навколишнє середовище та технологія). (ISSN 0013-936X.) Видається з 1967 р. Щомісячник.

Журнал з питань захисту навколишнього середовища. Висвітлюються аспекти хімічного забруднення і боротьби з ним. Розглядаються результати теоретичних та експериментальних досліджень хімічного складу речовин, що забруднюють повітря, воду та ґрунт, методи й засоби контролю над забрудненням, методи очищення води та повітря. Вміщується також інформація про нове в діяльності фірм, повідомлення про конференції.

Науковий журнал «Inorganic chemistry» (Неорганічна хімія), (ISSN 0020-1669) Видається з 1962 р. Виходить 26 разів на рік. Публікує оригінальні статті відомих учених з неорганічної хімії.

Науковий журнал «Journal of agricultural and food chemistry» (Журнал з агрохімії та хімії харчових продуктів). (ISSN 0021-8561.) Видається з 1953 р. Щомісячник. Основні теми - синтез та аналіз добрив, захист сільськогосподарських культур від шкідників та захворювань, розробка методів досліджень застосування ядохімікатів у лісному та сільському господарстві, і мінеральних добрив на

організм людини, на тварин, рослини та мікроорганізми тощо.

Науково-технічний журнал «Journal of chemical and engineering data» (Журнал з хімічних та технічних даних) (ISSN 0021-9568). Видається з 1956 р. Щоквартальник.

Статті з хімії та хімічної технології, про дослідження органічних та неорганічних сполук, синтезу і аналізу, з фізико-хімічних характеристик, термодинаміки, ідентифікації та використання маловідомих органічних і неорганічних речовин. Інформація про контрольовано-вимірjuвальне устаткування та системи автоматизації.

Науковий журнал «Journal of physical and chemical reference data» (Фізико-хімічний та науково-довідковий журнал) (ISSN 0047-2689). Виходить 6 разів на рік. Публікує інформацію про термодинамічні та фізико-хімічні константи. Є таблиці, графіки.

Науковий журнал «Journal of physical chemistry» (Журнал фізичної хімії) (ISSN 0022-3654). Видається з 1896 р. (26 номерів на рік.) Статті про останні дослідження в галузі хімії, квантової хімії, мас-спектроскопії, хімічної термодинаміки, фотохімії, термохімії тощо.

Науковий журнал «Macromolecules» (Макромолекули) (ISSN 0024-9297). Видається з 1968 р. (26 номерів на рік.)

Публікує оригінальні статті з хімії високомолекулярних сполук, синтезу нових органічних та неорганічних полімерів, про дослідження їх фізико-хімічних та інших властивостей, механізму та кінетики процесів полімеризації.

XVI. Американський інститут фізики, Вудбері (American institute of physics, Woodbury):

Науковий журнал «Applied physics letters» («Журнал з прикладної фізики») (ISSN 0003-6951). Видається з 1962 р. Виходить 52 рази на рік.

Публікує оперативні наукові повідомлення про нові дослідження в галузі атомної та молекулярної фізики, радіофізики, напівпровідникової техніки, надпровідності, метрології, фізичної хімії, фізики плазми, гідро-, аеро- та магнітодинаміки, кристалографії, геофізики, дефектоскопії.

Науковий журнал «Physics today» («Сучасна фізика») (ISSN 0031-9228). Видається з 1948 р. Виходить щомісячно.

Публікуються короткі огляди та інформація про останні досягнення і дослідження в галузі фізики та суміжних областей науки. Розглядаються питання ядерної фізики і квантової електроніки, фізики плазми, фізики твердого тіла, астрономії, біофізики тощо, а також проблеми використання фізичних відкриттів у промисловості та військовій техніці. Журнал висвітлює наукову діяльність Інституту, розвиток фізики в інших країнах, інформує про наукові конференції з фізики, рекламує нові прилади, містить рецензії на книги.

Наукові журнали «Physics of fluids. A. Fluid dynamics» («Фізика рідин. А. Динаміка рідин»), ISSN 0899-8213, та «Physics of fluids. B. Plasma physics» («Фізика рідин. Б. Фізика плазми»), ISSN 0899-8221. Видаються з 1989 р. Виходять щомісяця. Раніше був один журнал «Physics of fluids» («Фізика

рідин»), (ISSN 0031-9171). Видавався з 1958 р.

Публікуються оригінальні статті з кінетичної теорії, статистичної механіки, структури і загальної фізики газів, рідин та плазми. Розглядаються основні аспекти фізики рідких середовищ стосовно геофізики, астрофізики, біофізики.

XVII. Інститут інженерів з електротехніки та радіоелектроніки, Нью-Йорк (Institute of electrical and electronics engineers, New York):

Науковий журнал «Proceedings of the IEEE» («Праці інституту інженерів з електроніки та радіоелектроніки»), (ISSN 0018-9219). Видається з 1913 р. Виходить щомісяця.

Публікує оригінальні статті з проблем радіоелектроніки, оптичного зв'язку, голографії, радіотехнічного і телевізійного обладнання електронних та напівпровідникових пристроїв тощо.

Н.Г.Ушканова

ЯК ФОРУМ НАУКОВОЇ ДУМКИ

Наприкінці жовтня 1993 р. в ЦНБ ім.В.І.Вернадського побував вельми знаний вчений, головний редактор журналу «Український історик», професор Кентського державного університету пан Любомир Винар.

Цей часопис, що видає Нью-Йорк - Мюнхен, користується великим попитом у науковців. На нього надходять по МБА численні замовлення від інших бібліотек України. Задовольнити, на жаль, ці прохання ЦНБ не в змозі: комплектів журналу обмаль.

Під час зустрічі з науковим загалом пан Л.Винар розповів про історію створення журналу, його концепцію і плани.

Перший номер «Українського історика» вийшов тридцять років тому. Розпочинали скромно. Але успіх журналу, його дедалі зростаюча популярність, безперечно, були зумовлені тим, що до складу редколегії ввійшли і забезпечили роботу журналу такі відомі вчені й водночас суспільні діячі як: Марко Антонович, Василь Домбровський, Богдан Винар, Михайло Ждан, Ігор Камеєцький, Роман Климневич, Олександр Оглоб-

лин, Наталія Полонська-Василенко. Пізніше - Олександр Домбровський, Олександр Пастернак, Теодор Мацьків. Авторами часопису були і Левко Биковський і Ярослав Пастернак.

Навколо видання, - визначив пан Любомир, - вдалося об'єднатися генерації різних українських вчених з різних країн. Наш журнал виступає як форум наукової дискусії. Часопис розбудовує наукову схему української історії, репрезентує на Заході українську історіографію.

Різноманітна й широка тематика журналу. Поза увагою редколегії не лишається жодна наукова дисципліна, яка перетинається з історичною проблематикою. Використовуються джерела, що протягом багатьох років були недоступні вченим України.

Нині багато з них стали авторами шанованого журналу: М.Брайчевський, Г.Швидько, Я.Дзира, І.Гирич, П.Сохань, Я.Малик, Г.Логвин, В.Сергійчук, Г.Боряк, С.Білокінь, В.Заруба, О.Ситник та ін.

Історик, - наголосив головний редактор журналу, - повинен мати вільні руки, щоб писати так, як вважає, а не так, як кажуть писати.